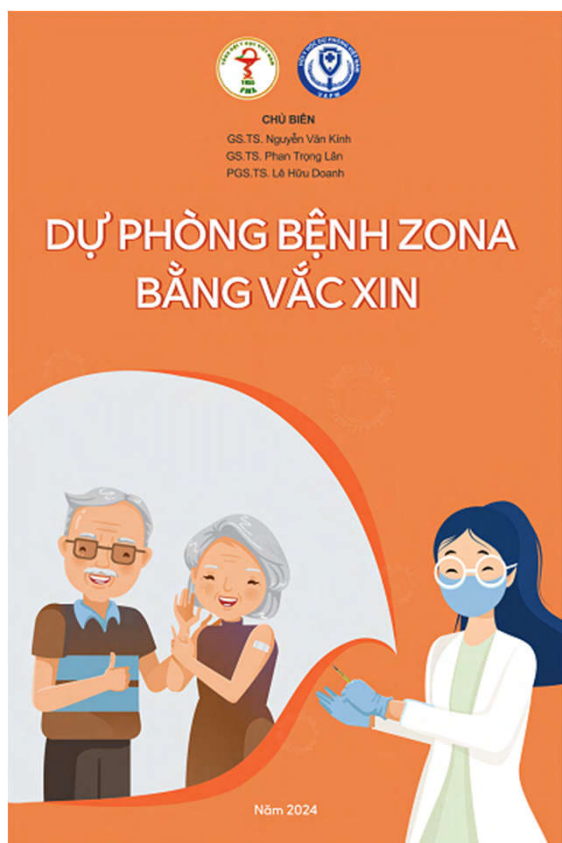

Tiêm ngừa ZONA

BS Trưởng Đoàn Chí Trung
Khu kỹ thuật ban ngày (DS3)
Phòng khám Đau & Nội thận

VIDEO - ZONA MẶT

Tài liệu tham khảo

Tại sao phải tiêm ngừa ?

Tỉ lệ nhiễm VZV cao $\Rightarrow$ Tk Zona (PHN) cao (> 50 tuổi , bệnh nền , suy giảm miễn dịch)

Phát hiện muộn (>72h) $\Rightarrow$ dùng thuốc kháng virus không hiệu quả

Zona thần kinh dai dẳng ,khó chữa, hiệu quả kém ,chi phí cao

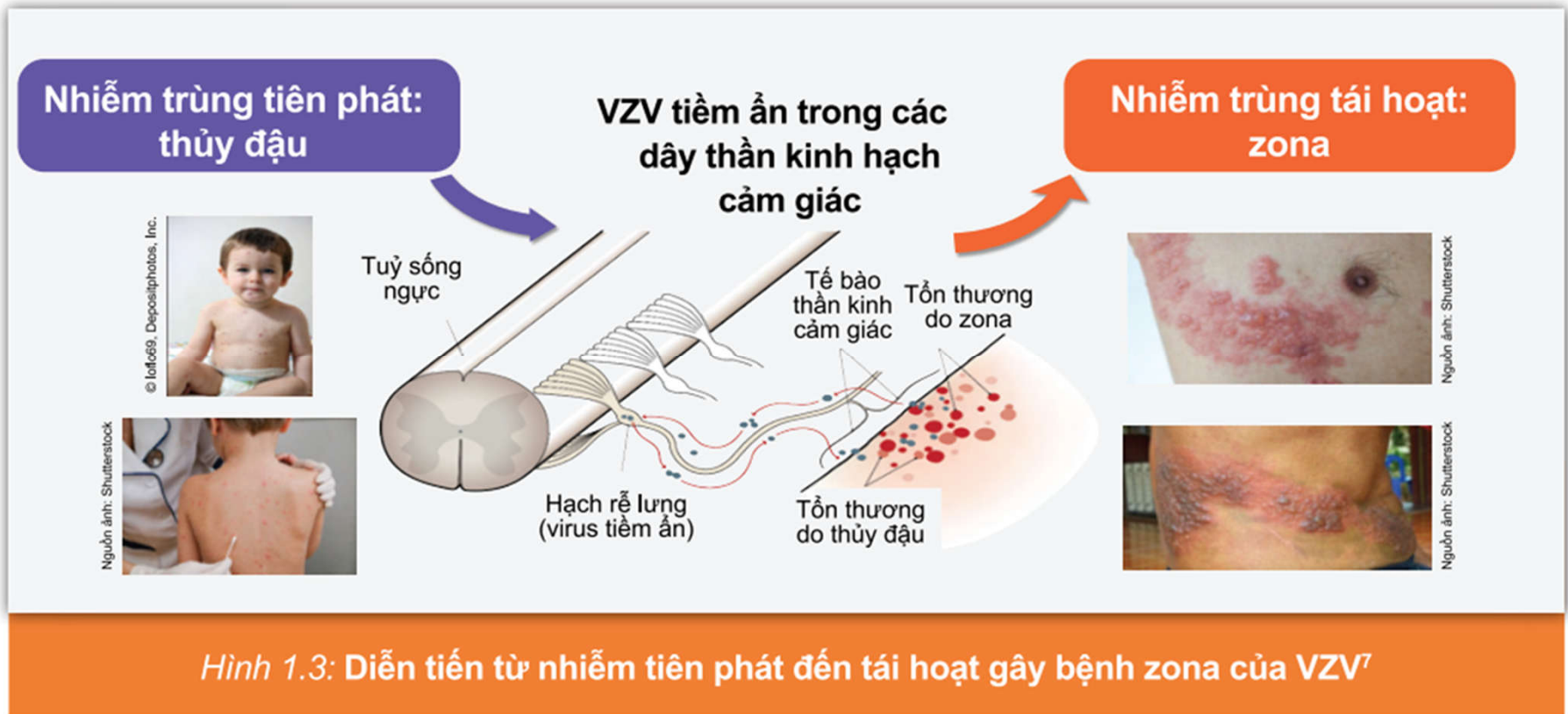
Làm tăng nặng những bệnh nền

Hiệu quả vaccin cao

An toàn

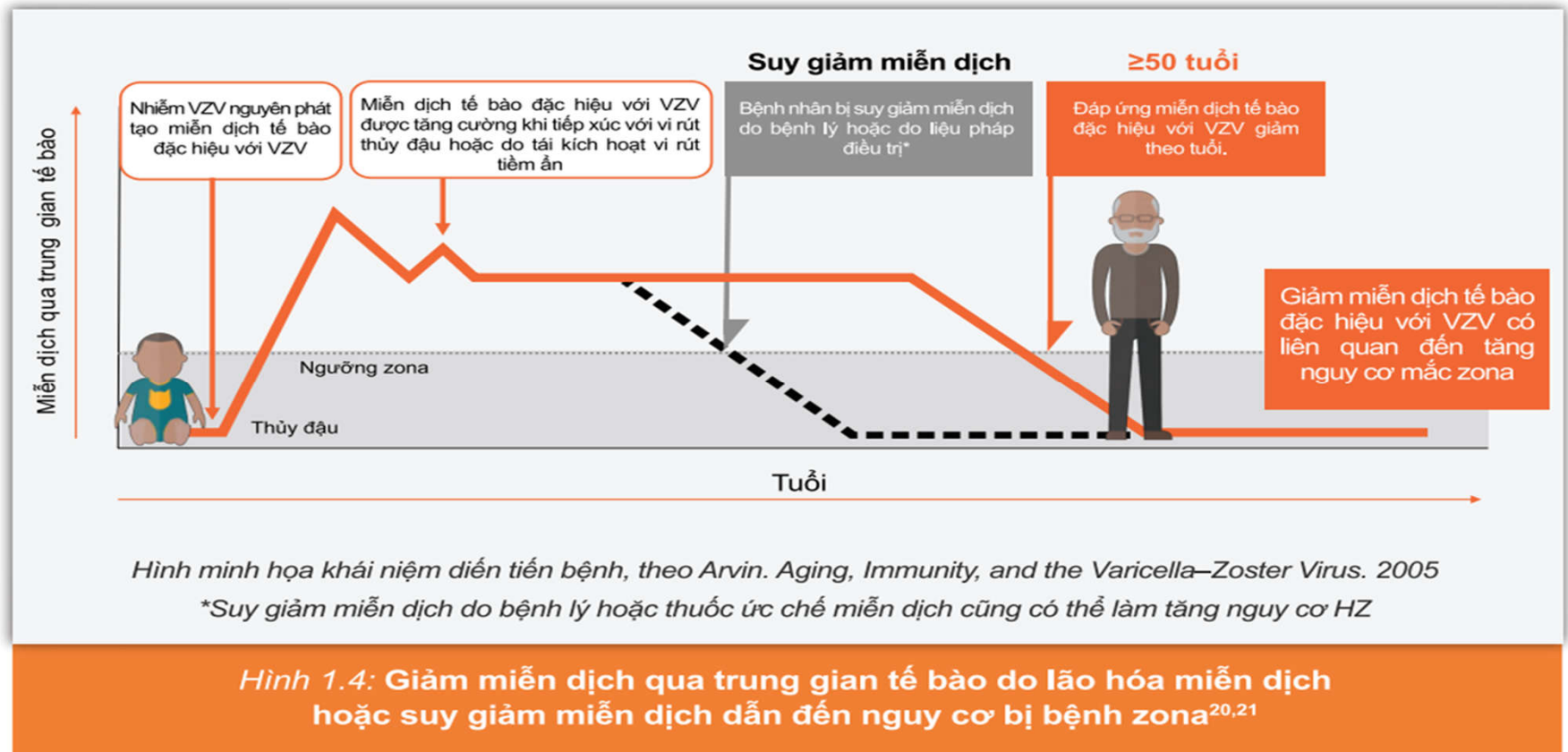
Nhắc lại sinh bệnh học bệnh Zona

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Tính sinh miễn dịch

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

TỈ LỆ NHIỄM VZV

“ Hơn **90%** người trưởng thành từ 30–39 tuổi **và gần như tất cả** những người từ 40 tuổi trở lên ở các quốc gia và khu vực thuộc Châu Á -Thái Bình Dương có huyết thanh VZV dương tính.² ”

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Tỉ lệ bị đau TK sau Zona (PHN)

“ Biến chứng thường gặp nhất của zona là đau thần kinh sau zona (post herpetic neuralgia – PHN) với tỷ lệ gặp từ **5%-30%**⁷ ”

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Bệnh Zona

Dễ mắc ở người có bệnh nền

Phát hiện muộn >72h

Thuốc kháng virus không hiệu quả

Zona thần kinh khó điều trị

dai dẳng

chi phí cao

Làm nặng thêm bệnh có sẵn

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Tăng nặng các bệnh HÔ HẤP MẠN TÍNH

TÁC ĐỘNG CỦA ZONA TRÊN BỆNH HÔ HẤP MẠN TÍNH

~25,5%

tăng các triệu chứng
BPTNMT hoặc khó thở²¹

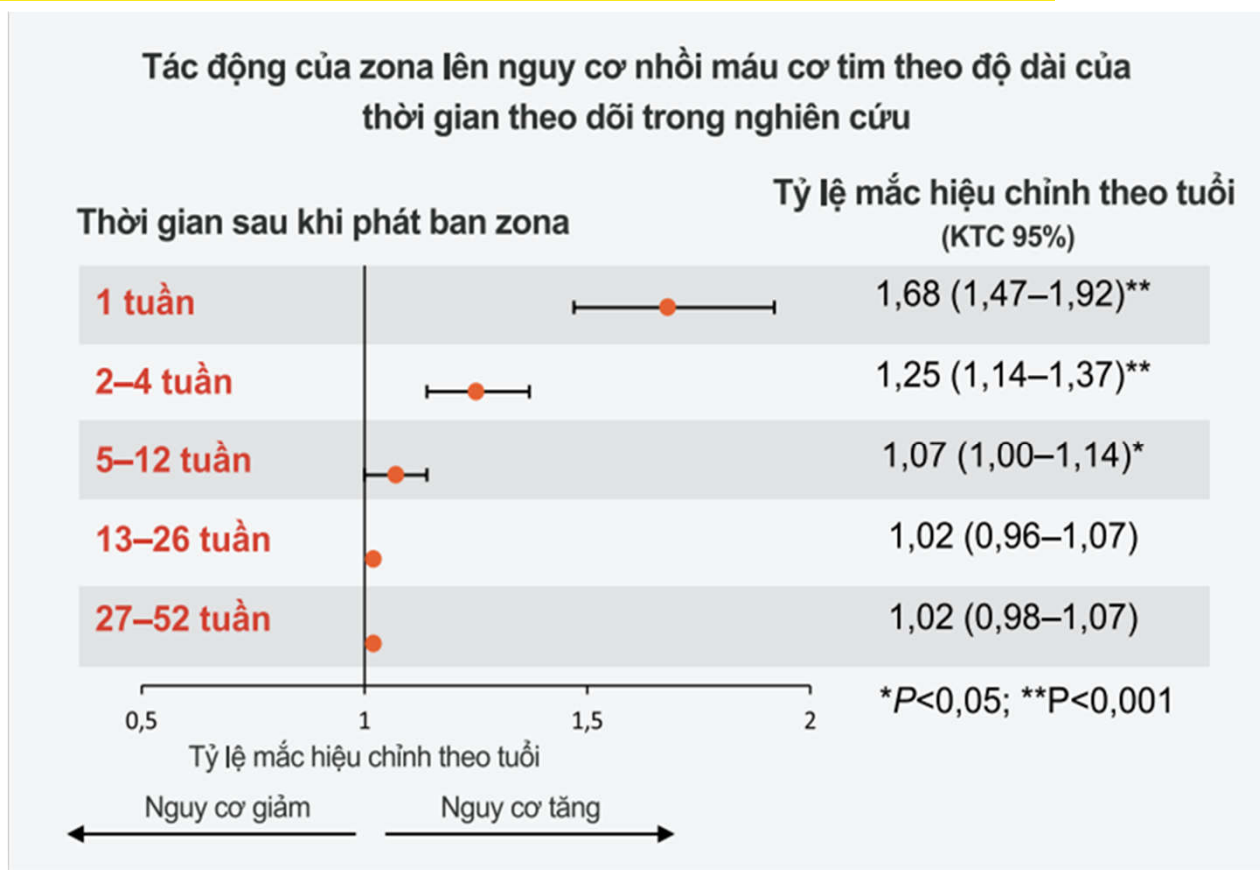
~12%

xảy ra đợt kịch phát
BPTNMT²¹

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

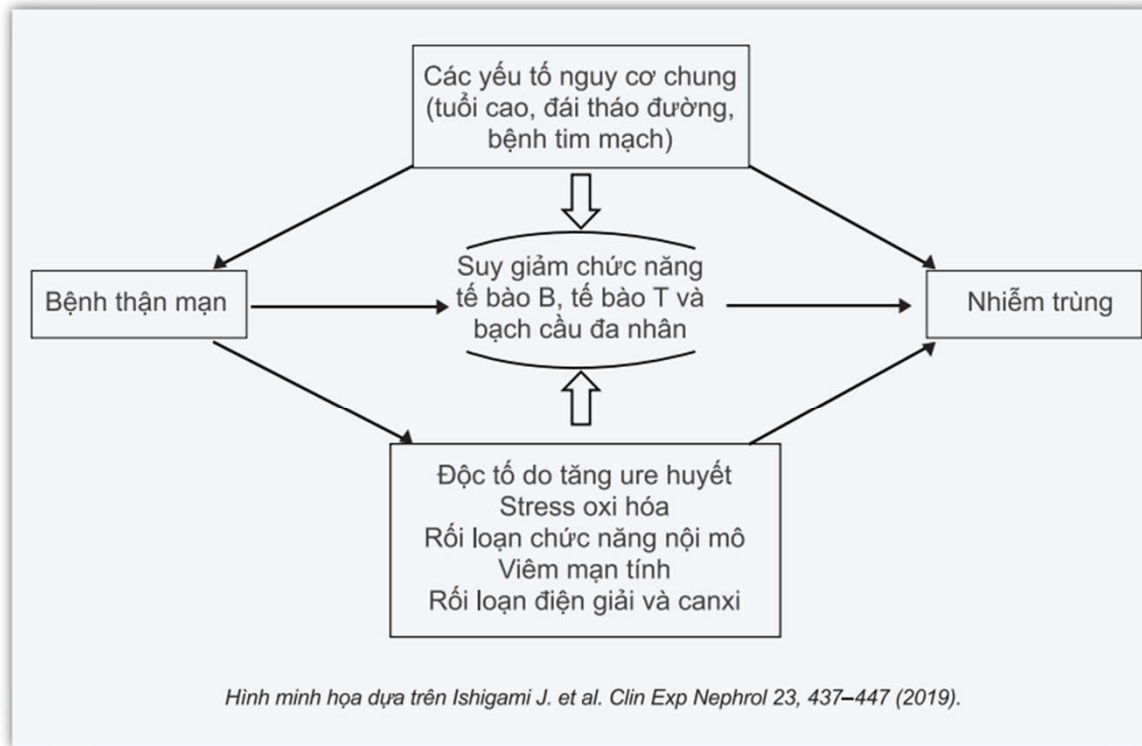

Tăng nguy cơ nhồi máu cơ tim khi bị Zona

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

tăng nhiễm trùng / bệnh thận mạn

Hình minh họa dựa trên Ishigami J. et al. Clin Exp Nephrol 23, 437–447 (2019).

Hình 1.13: Các yếu tố dẫn đến suy giảm miễn dịch gây nhiễm trùng trong bệnh thận mạn

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Tăng HbA1c trên bệnh nhân ĐTĐ

“ ~ 24% người bệnh đã kiểm soát đường huyết tốt trước đó sẽ tăng HbA1c sau khi mắc zona.⁵³ ”

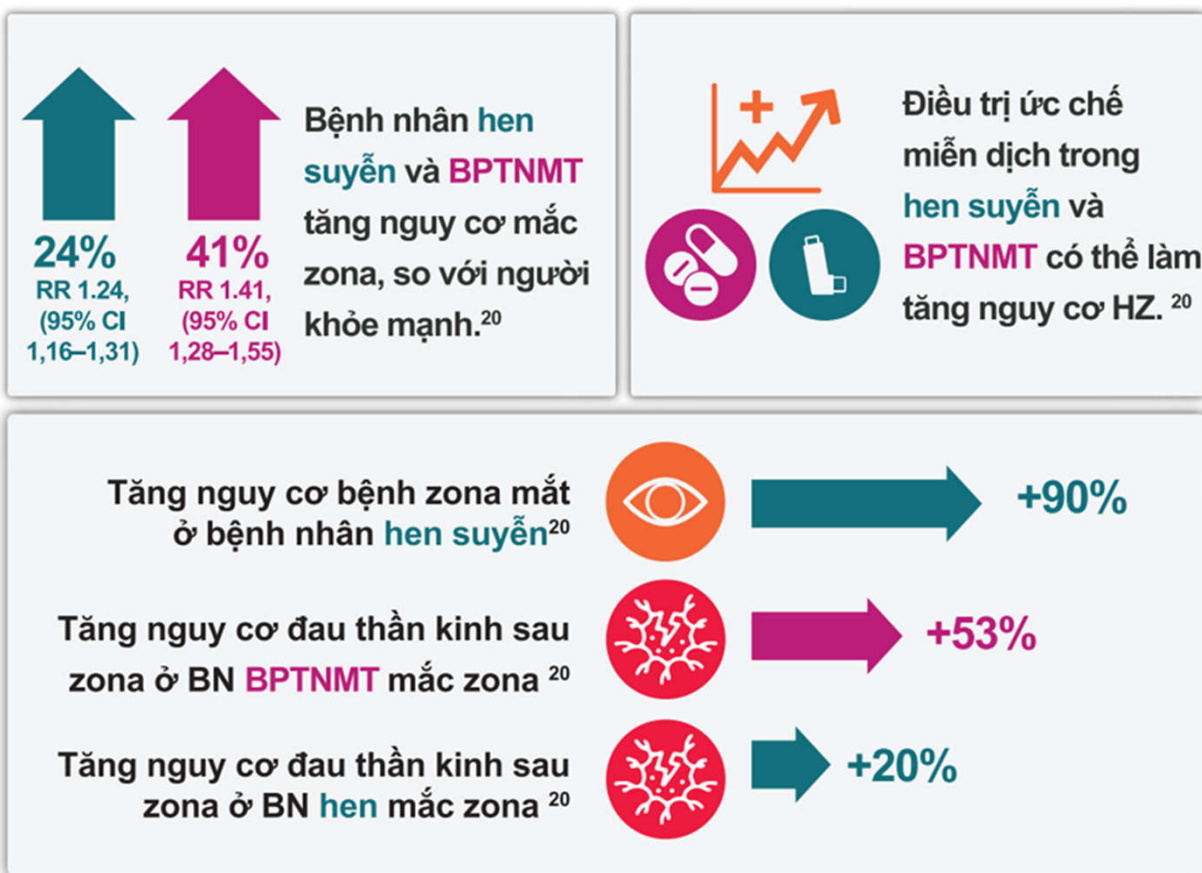
GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lâm ; PGS TS Lê Hữu Doanh- Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Người có bệnh nền dễ mắc bệnh Zona

“ Nguy cơ tương đối mắc zona là **1,41** (KTC 95% 1,28–1,55) ở người mắc BPTNMT.¹⁶ ”

▲ Gánh nặng bệnh zona ở người có BPTNMT, hen phế quản

Đễ mắc bệnh Zona người có bệnh TIM MẠCH

“ Nguy cơ mắc zona ở người
có bệnh lý tim mạch cao hơn
~ 34% so với nhóm
so sánh ”

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Đễ mắc bệnh Zona người có bệnh CKD

“ Nguy cơ tương đối mắc zona là
1,29 (KTC 95% 1,10–1,51)
ở người mắc bệnh thận mạn.¹⁶ ”

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Dễ mắc bệnh Zona người có bệnh rối loạn miễn dịch

Bảng 1.4: Tỷ lệ mắc bệnh zona trên mỗi 1.000 người-năm theo nhóm tuổi và các bệnh cơ xương khớp tự miễn so với người bình thường⁶⁶

	Khỏe mạnh*	ĐTD	SLE	IBD	RA	PsA	PsO	AS	Gút
	IR	IR	IR	IR	IR	IR	IR	IR	IR
Nhóm tuổi									
21 - 30	2,7	7,8	24,6	11,6	6,6	N/A	5,9	N/A	2,9
31 - 40	3,3	5,3	15,2	5,6	8,2	9,8	3,7	8,1	5,2
41 - 50	3,9	5,3	17,5	10,4	10,0	8,5	6,4	5,1	6,1
51 - 60	5,8	8,2	20	11,7	14,6	13,2	9,7	8,3	6,9
61 - 70	8,5 (tham chiếu)	11,0	22,7	19,0	17,1	15,9	13,3	14,3	9,5
71 - 85+	10,6	13,0	20,9	23,8	21,3	19,4	21,2	26,3	13,3

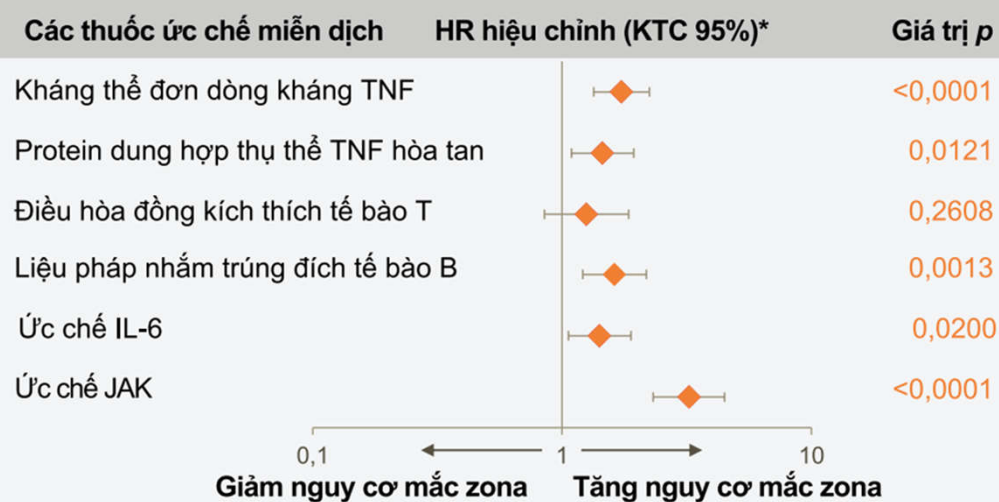
*Người không mắc bệnh cơ xương khớp tự miễn, bệnh lý viêm hoặc đái tháo đường; SLE (systemic lupus erythematosus): lupus ban đỏ hệ thống; IBD (inflammatory bowel disease): bệnh viêm ruột; RA (rheumatoid arthritis): viêm khớp dạng thấp; PsA (psoriatic arthritis): viêm khớp vẩy nến; PsO (psoriasis): vẩy nến; AS (ankylosing spondylitis): viêm cột sống dính khớp; gout: bệnh gút.

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

Đề mắc khi dùng các thuốc UCMD

Bảng 1.5: Các thuốc ức chế miễn dịch làm tăng nguy cơ mắc zona ở người viêm khớp dạng thấp⁶⁸

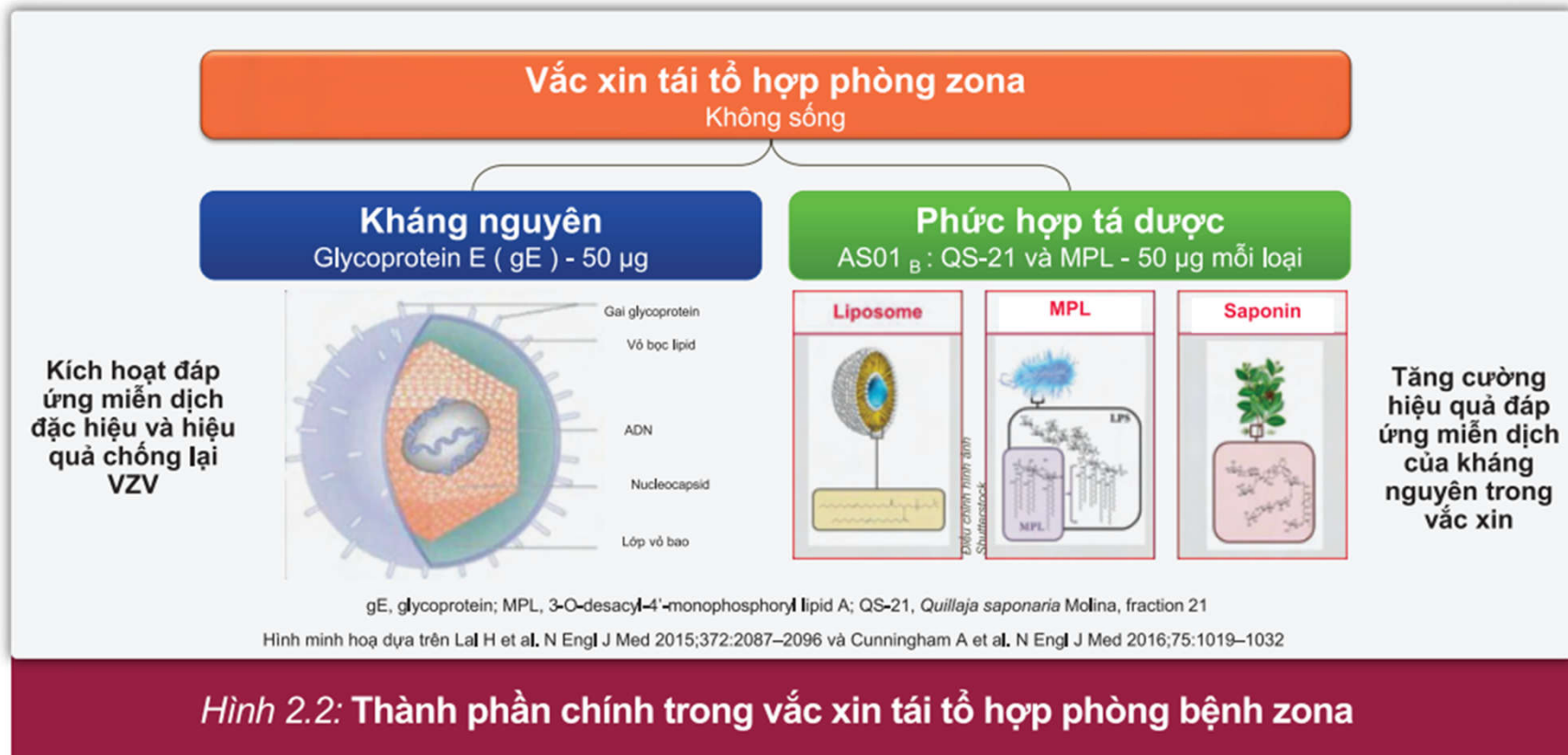

*Kết quả phân tích hồi quy đã hiệu chỉnh với thuốc điều trị csDMARD được sử dụng làm tham chiếu, không hiệu chỉnh theo tình trạng tiêm chủng vì điều này không được xem xét trong phân tích

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

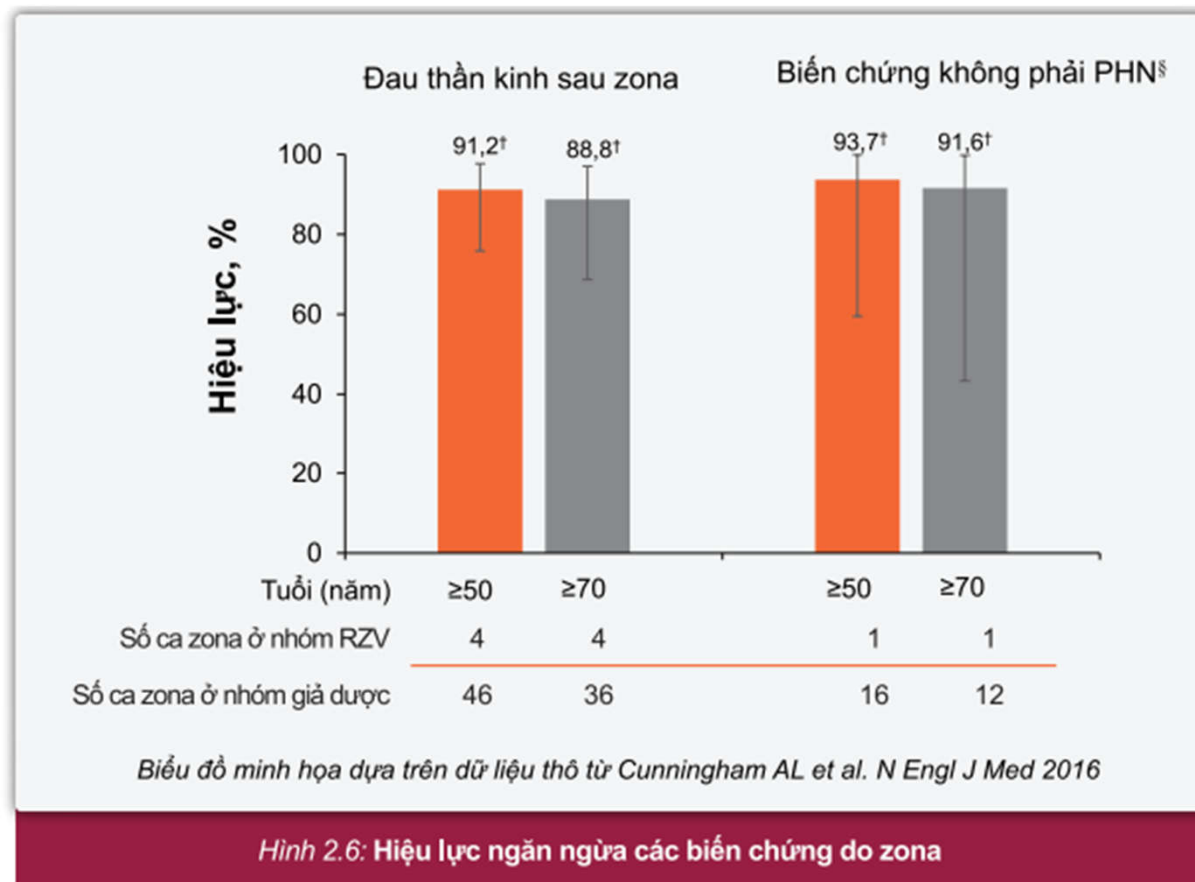
Thành phần vaccin phòng Zona

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lâm ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

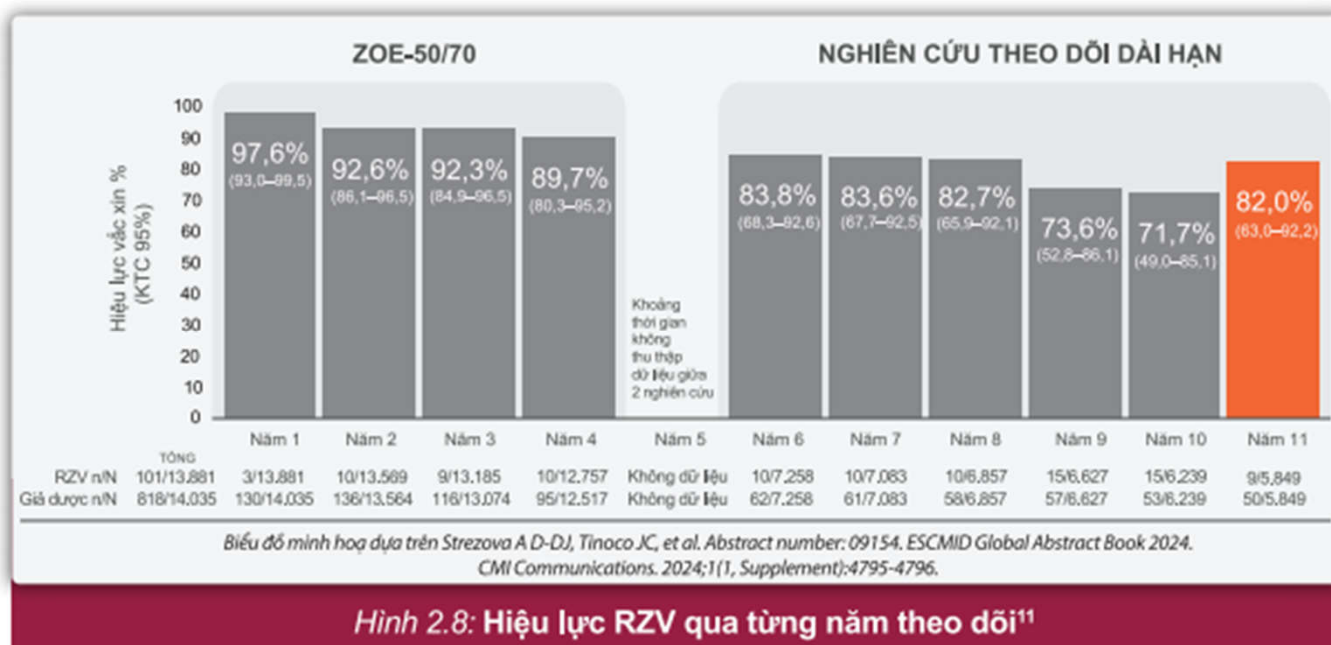
Tính hiệu quả

GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024

HIỆU LỰC VACCIN RZV THEO THỜI GIAN

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Tính an toàn

Bảng 3.1: Phản ứng bất lợi tại chỗ của RZV trong ZOE-50/70 trong 7 ngày sau tiêm^{7,8}

Phản ứng bất lợi		Tỷ lệ (%)			
		ZOE-50		ZOE-70	
		RZV (N=4382)	Giả dược (N=4377)	RZV (N=505)	Giả dược (N=505)
Đau chỗ tiêm	Mọi mức độ	79,1	11,2	68,7	8,5
Đỏ chỗ tiêm	Mọi mức độ	38,0	1,3	39,2	1,0
Sưng chỗ tiêm	Mọi mức độ	26,3	1,1	22,6	0,4

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

TÍNH AN TOÀN

Bảng 3.2: Phản ứng bất lợi toàn thân của RZV trong ZOE-50/70 trong 7 ngày sau tiêm^{7,8}

Phản ứng bất lợi		Tỷ lệ (%)			
		ZOE-50		ZOE-70	
		RZV (N=4375)	Giả dược (N=4378)	RZV (N=504)	Giả dược (N=504)
Sốt	Mọi mức độ	21,5	3,0	12,3	2,6
Mệt mỏi	Mọi mức độ	45,9	16,6	32,9	15,2
Đau cơ	Mọi mức độ	46,3	12,1	31,2	8,1
Nhức đầu	Mọi mức độ	39,2	16,0	24,6	10,9
Triệu chứng tiêu hoá	Mọi mức độ	18,0	8,8	10,9	7,9

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

TÍNH AN TOÀN

- Trong một nghiên cứu quan sát pha IV (hậu mãi) tại Hoa Kỳ bao gồm 849.397 đối tượng đã tiêm vắc xin RZV (giai đoạn 2017-2018) và 1.817.099 đối tượng tiêm vắc xin sống ngừa bệnh zona (ZVL) (giai đoạn 2012-2017).¹¹ Ở những người 65 tuổi trở lên, ghi nhận thấy có tăng nguy cơ mắc hội chứng Guillain-Barré (ước tính hơn 3 trường hợp trên một triệu liều đã tiêm) trong vòng 42 ngày sau khi chủng ngừa với RZV. Thông tin hiện tại chưa đủ để xác định mối quan hệ nhân quả với RZV.¹

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Lịch tiêm chủng

Người ≥ 50 tuổi¹⁵

Tiêm hai liều RZV¹⁵

cách nhau từ 2 đến 6 tháng¹⁵

có các bệnh lý mạn tính
(ví dụ: bệnh thận mạn tính, đái tháo đường,
viêm khớp dạng thấp, và bệnh phổi mạn tính)⁴

Người ≥ 18 tuổi suy giảm miễn dịch¹⁵

Tiêm hai liều RZV¹⁵

cách nhau từ 2 đến 6 tháng¹⁶

Tuy nhiên, đối với những người đang hoặc sẽ bị suy giảm miễn dịch hoặc ức chế miễn dịch do bệnh hoặc do bệnh lý hoặc do liệu pháp điều trị sẽ được lợi ích từ việc hoàn thành đợt tiêm trong một thời gian ngắn hơn, liều thứ hai có thể được tiêm 1-2 tháng sau liều đầu tiên.¹⁶

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

ĐỐI TƯỢNG DỪNG ỨC CHẾ MIỄN DỊCH

Thuốc	Các vắc xin không sống khác (ví dụ: vắc xin RZV)
Methotrexat	Tiêm và tiếp tục duy trì methotrexate
Rituximab (RTX)	Nếu chưa hoặc sắp có kế hoạch sử dụng RTX: Bất cứ khi nào có thể nên tiêm vắc xin RZV trước khi bắt đầu dùng RTX. Nếu đang trong liệu trình RTX: Trì hoãn tiêm cho đến khi đợt điều trị RTX tiếp theo và ngưng RTX trong 4 tuần sau khi tiêm vắc xin.
Các thuốc UCMD khác không phải methotrexate và rituximab	Tiêm và tiếp tục duy trì UCMD
Prednisone ≤ 10 mg/ngày	Tiêm
Prednisone > 10 mg và < 20 mg	Tiêm
Prednisone ≥ 20 mg/ngày	Trì hoãn tiêm vắc xin cho đến khi glucocorticoid giảm liều còn < 20 mg/ngày

*GSTS Nguyễn Văn Kính ; GS TS Phan Trọng Lân ; PGS TS Lê Hữu Doanh-
Dự phòng bệnh Zona bằng vaccin- 2024*

Khuyến cáo tiêm vaccin

TỔ CHỨC	KHUYẾN CÁO	ĐỐI TƯỢNG
KDIGO(2024)	CÓ	> 50 tuổi , CKD 4-5 , lọc máu (bất hoạt)
ADA 2025	CÓ	ĐÁI THÁO ĐƯỜNG > 50 TUỔI (chứng cứ A1)
ACR (2022)	CÓ	>50 TUỔI
GOLD 2024	CÓ	COPD ,> 50 TUỔI (chứng cứ b)
ESC 2025 (AHA)	khuyến nghị chưa có hướng dẫn	tim mạch , > 50 tuổi (giảm 23% nguy cơ tim mạch /8 năm)

TÓM LẠI : KHUYẾN CÁO “tiêm ngừa Zona”

Tỉ lệ nhiễm VZV cao $\rightarrow$ zona cao

Trị khó , không hiệu quả ,chi phí cao

Tăng nặng các bệnh nền khi bị Zona

Vaccin hiệu quả cao

An toàn

Đối tượng > 50 tuổi

SHINGLES

**Xin cảm ơn quý đồng nghiệp
đã lắng nghe!**
